

Rauman Seudun Lintuharrastajat ry:n julkilausuma Rauman sataman e-metaanilaitoksen poikkeusluvasta ja linnustovaikutuksista

Varsinais-Suomen ELY-keskus on myöntänyt luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisen poikkeusluvan rauhoitettujen lintulajien häirintään Rauman sataman Iso ja Vähä Järviluodolla e-metaanilaitoksen rakentamisen ajaksi (10 vuotta). Poikkeuslupa koskee muiden muassa merikotkaa, merimetsoa sekä harmaa- ja jalohaikaraa. Päätöksellä mahdollistetaan alueen rakentaminen ja käyttö sellaiseen toimintaan, jota pidetään tärkeänä ilmastotavoitteiden saavuttamiselle ja uusiutuvan energian tuotannolle.

Järviluodoilla sijaitsee poikkeuksellisen merkittävä lintuyhdyskunta. Merimetsojen lisäksi yhdyskunnassa pesii yli puolet Rauman seudun harmaahaikaroista. Vuodesta 2021 alkaen yhdyskunnassa on pesinyt myös jalohaikara, joka on lintudirektiivin liitteen I laji ja siten EU:n erityisessä suojelussa. Vuonna 2024 yhdyskunnassa arvioitiin pesivän 10–12 jalohaikaraparia, ja vuonna 2025 määrä kasvoi 23 pariin, mikä on noin 80 % koko Suomen jalohaikarakannasta. Jalohaikaran kanta on Suomessa yhä pieni, eikä riittävää suojelutasoa ole saavutettu.

Luonnonsuojelulain mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain, jos siitä ei ole haittaa lajin suotuisan suojelutason säilymiselle tai sen saavuttamiselle. Mielestämme on olennaista, että vaikutusten arvioinnissa saavutetaan riittävä varmuus siitä, ettei haittaa synny. Poikkeuslupapäätöksen taustalla olevassa Suomen ympäristökeskuksen (Syke) lausunnossa on jäänyt epäselväksi esimerkiksi se, miten varmasti häiriötä voidaan vähentää ja miten todennäköisesti linnut hyväksyvät korvaavat pesimäpaikat. Päätökseen sisältyy toki vaatimuksia lieventävistä toimenpiteistä, kuten vähintään 80 haikaran keinopesän rakentaminen ja mairinnousukiellon asettaminen pesimäajaksi Ruuhiluodolle, mutta niiden toimivuudesta ei ole esitetty näyttöä.

Rauman Seudun Lintuharrastajat ry:n hallitus on käynyt poikkeusluvasta pitkän ja huolellisen keskustelun. Katsoimme, että päätöksestä olisi ollut olemassa selkeitä perusteita valittaa. Lopulta kuitenkin päätimme olla jättämättä valitusta. Harkinnassa painoi muun muassa halu välttää pitkää prosessia ja hankkeen viivästymistä, sekä ymmärrys siitä, että kyse on osaltaan ilmastotavoitteita edistävästä vihreän siirtymän hankkeesta. Toisaalta päätöksestä valittaminen siinäkin tapauksessa, että se olisi mennyt läpi, olisi mahdollisesti vain viivästyttänyt hanketta lopputuloksen ollessa edelleen sama, eli luvan myöntäminen.

Haluamme tällä julkilausumalla nostaa esiin tapauksen periaatteellisen merkityksen. Jokainen poikkeuslupa luo ennakkotapauksen lain soveltamiseen. Jos lupa myönnetään epävarmoin ja osin puutteellisin selvityksin, saattaa se heikentää laillista vaatimustasoa tulevissa päätöksissä myös muilla alueilla ja muille suojelluille lajeille. Pidämme tärkeänä, että vastaavat poikkeuslupahakemukset perustuvat avoimeen, läpinäkyvään ja riittävän perusteelliseen vaikutusten arviointiin.

Yhdistyksenä tulemme jatkossakin seuraamaan Järviluodon alueen linnustoa ja tekopesien toimivuutta, sekä osallistumaan rakentavasti keskusteluun siitä, miten luonnon monimuotoisuus ja muut yhteiskunnan tarpeet voidaan sovittaa yhteen.

Raumalla 11.7.2025, julkaisuvapaa heti

**Rauman Seudun Lintuharrastajat ry
Hallitus**